

חק לישראל – פרשת שופטים יום ה'

תורה – דברים פרק יז'

(יז) וְלֹא יִרְבֶּה לוֹ נָשִׁים וְלֹא יִסּוּר לִבּוֹ וְכִסֵּף וְזָהָב לֹא יִרְבֶּה לוֹ מְאֹד: (יז) וְלֹא יִרְבֶּה לוֹ נָשִׁים וְלֹא יִסּוּר לִבּוֹ וְכִסֵּף וְזָהָב לֹא יִרְבֶּה לוֹ מְאֹד: (יז) וְלֹא יִסְגִּי לָהּ נָשִׁין וְלֹא יִשְׁעֵי לִבָּהּ וְכִסְפָּא וְזָהָבא לֹא יִסְגִּי לָהּ לְהִדְא:

(יח) וְהָיָה כְּשִׁבְתוֹ עַל פֶּסֶא מִמְּלֻכְתּוֹ וְכָתַב לוֹ אֶת מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה הַזֹּאת עַל סֵפֶר מַלְפָּנַי הַכְּהֻנִּים הַלְוִיִּם: (יח) וְהָיָה כְּשִׁבְתוֹ עַל פֶּסֶא מִמְּלֻכְתּוֹ וְכָתַב לוֹ אֶת מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה הַזֹּאת עַל סֵפֶר מַלְפָּנַי הַכְּהֻנִּים הַלְוִיִּם: (יח) וַיְהִי כַּמִּתְבָּה עַל פֶּרְסָא מְלֻכּוּתָהּ וַיִּכְתּוּב לָהּ יַת פִּתְשִׁגּוֹ אוֹרִיתָא הִדְא עַל סִפְרָא מִן קֳדָם כְּהֻנָּיָא לְוָאִי:

(יט) וְהִיְתָה עִמּוֹ וְקָרָא בוּ כָּל יְמֵי חַיָּיו לְמַעַן יִלְמַד לִירְאָה אֶת יְהוָה אֱלֹהָיו לְשִׁמּוֹר אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְאֶת הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לַעֲשׂוֹתָם: (יט) וְהִיְתָה עִמּוֹ וְקָרָא בוּ כָּל יְמֵי חַיָּיו לְמַעַן יִלְמַד לִירְאָה אֶת יְהוָה אֱלֹהָיו לְשִׁמּוֹר אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְאֶת הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לַעֲשׂוֹתָם: (יט) וַתְּהִי עִמָּה וַיְהִי קָרִי בָּהּ כָּל יוֹמֵי חַיָּוֶיהָ בְּדִיל דְּיִלְף לְמַדְחַל קֳדָם יְיָ אֱלֹהֵהּ לְמִשְׁרַר יַת כָּל פִּתְשִׁגְמֵי אוֹרִיתָא הִדְא וַיַּת קִימָיָא הָאֵלִין לְמַעֲבָדְהוֹן:

(כ) לְבַלְתִּי רוּם לִבְבוֹ מֵאָחִיו וּלְבַלְתִּי סוּר מִן הַמִּצְוָה יְמִין וּשְׂמֹאוֹל לְמַעַן יֵאָרִיךְ יָמָיו עַל מִמְּלֻכְתּוֹ הוּא וּבְנָיו בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל: (כ) לְבַלְתִּי רוּם לִבְבוֹ מֵאָחִיו וּלְבַלְתִּי סוּר מִן הַמִּצְוָה יְמִין וּשְׂמֹאוֹל לְמַעַן יֵאָרִיךְ יָמָיו עַל מִמְּלֻכְתּוֹ הוּא וּבְנָיו בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל: (כ) בְּדִיל דְּלֹא יָרִים לִבָּהּ מֵאָחוּהִי וּבְדִיל דְּלֹא יִסְטֵי מִן תַּפְקֻדְתָּא יְמִינָא וּשְׂמֹאֲלָא בְּדִיל דְּיִזְרַף יוֹמִין עַל מְלֻכּוּתָהּ הוּא וּבְנֵיהּ בְּגוֹ יִשְׂרָאֵל:

יח (א) לֹא יְהִיָּה לַכְּהֻנִּים הַלְוִיִּם כָּל שִׁבְט לְוֵי חֶלֶק וְנַחֲלָה עִם יִשְׂרָאֵל אֲשֵׁי יְהוָה וְנַחֲלָתוֹ יֵאָבְלוּן: (א) לֹא יְהִיָּה לַכְּהֻנִּים הַלְוִיִּם כָּל שִׁבְט לְוֵי חֶלֶק וְנַחֲלָה עִם יִשְׂרָאֵל אֲשֵׁי יְהוָה וְנַחֲלָתוֹ יֵאָבְלוּן: (א) לֹא יְהִי לְכְהֻנָּיָא לְוָאִי כָּל שִׁבְטָא דְּלְוֵי חֶלֶק וְאַחְסָנָא עִם יִשְׂרָאֵל קְרַבְנָיָא דִּי וְאַחְסָנָתָהּ יֵיבְלוּן:

רש"י

שמואל שצעת ימים תוחיל עד צואי אלך להעלות עולות וכתוב ויחל שצעת ימים ולא שמר הבטחתו לשמור כל היום ולא הספיק להעלות העולה עד שצא שמואל וא"ל נסכלת כאשר לא שמעת וגו' ועתה ממלכתך לא תקום הא למדת שצבציל מורה קלה של נציא נענש: הוא וצניו. מגיד שאם צנו הגון למלכות הוא קודם לכל אדם:

(א) כל שבט לוי – צין תמימין צין צעלי מומין: חלק – בציה: ונחלה – בארץ: אשי ה' – קדשי המקדש (ס"א קדשי הקדשים): ונחלתו – אלו קדשי הגבול תרומות ומעשרות: אצל נחלה גמורה לא יהיה לו צקרב אחיו. ובספרי דרש:

(יז) ולא ירבה לו נשים – אלא י"ח שמיניו שהיו לו לדוד שש נשים ונאמר לו ואם מעט ואוסופה כך כהנה וכהנה: וכסף וזהב לא ירבה לו מאד – אלא כדי ליתן לאכסניא (ס"א לאפסניא):

(יח) והיה כשבתו – אם עשה כן כדאי הוא שתתקיים מלכותו: את משנה התורה – שתי ספרי תורות אחת שהיא מונחת צבית גזיו ואחת שנכנסת ויואלת עמו ואונקלוס תרגם פתשגן פתר משנה לשון שנון ודבור:

(יט) דברי התורה – כמשמעו:

(כ) ולבתי סור מן המורה – אפילו מורה קלה של נציא: למען יאריך ימים – מכלל הן אתה שומע לאו וכן מינו בשאול שאמר לו

חק לישראל – פרשת שופטים יום ה'

נביא – ישעיה פרק נב' י-יד'

(י) חֲשֹׁף יְהוָה אֶת זְרוּעַ קְדָשׁוֹ לְעֵינַי כָּל הַגּוֹיִם וְרָאוּ כָּל אֶפְסֵי אֲרֶץ אֶת יְשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ: (י) גלא יי ית דרע קודשה לעיני כל עממיא ויחזון כל דבסיפי ארעא ית פורקנא דאלהנא:

(יא) סוררו סוררו צאו משם טמא אל תגעו צאו מתוכה הברו נשאי פלי יהוה: (יא) אתפרשו אתפרשו פוקו מתמן במסאב לא תקרבון פוקו מגוה אתבחרו נטלי מני בית מקדשא די:

(יב) כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו כי הלך לפניכם יהוה ומאספכם אלהי ישראל: (יב) ארי לא בבהילו תפקון מביני עממיא ובעירוקי לא תתובלון לארעכון ארי מדבר קדמיכון יי ועתיד לכנשא גלותכון אלהא דישראל:

(יג) הנה ישפיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד: (יג) הא יצלח עבדי משיחא ירום ויסגי ויתקוף לחדא:

(יד) באשר שממו עליך רבים כן משחת מאיש מראהו ותארו מפני אדם: (יד) כמא דסברו ליה בית ישראל יומין סגיאין דהוה חשיך ביני עממיא חזוהון וזיוהון מבני אנשא:

רס"י

(י) חשף – גלה: (יא) לאו מתוכה – מתוך הגלות כל נחמו האלו האחרונ' אינן אלא על גלות האחרון. טמא – אל תגעו, שקץ יהיו לכם מליג' בהם. הברו – הטהרו. נושאי כלי ה' – הכהנים הלויים שהיית' נושאי' כליו (של הקב"ה) במדבר (מכאן לתחיית המתים): (יב) כי הולך לפניכם – שני דברים שבסוף המקרא הזה מיישזין שני דברים שבראשו. כי לא בחפזון תלכו – מה טעם, כי הולך לפניכם ה' לנחותכם הדך ומי שגלוהו מקדים לפניו לנחותו הדך אין יליאתו בחפזון. ובמנוסה לא תלכו – לפי

שמאסיפכם אלהי ישראל הולך מאחריכם לשמור אתכם מכל רודף כמו ונסע דגל מחנה דן מאסף לכל המחנות ההולך אחרי המחנה קרוי מאסף לפי שהוא ממתין את הנחלשים ואת הנכשלים וכן הוא אומר ציהושע והמאסף הולך אחרי הארון: (יג) הנה ישפיל עבדי – הנה באחרית הימים ילכיה עבדי יעקב לדיקים שב: (יד) כאשר שממו – כאשר תמהו עליהם עמים רבים בראותם שפלותם ואמרו זה אל זה כמה משחת מאיש מראהו (של ישראל) ראו מה תארס חשון משאר בני אדם כן כאשר אנחנו רואים בעינינו:

בתנאים – תהילים פרק קט ד'-ח'

(ד) תחת אהבתי ישטנוגי ואני תפלה: (ד) חלף די רחימית סטנו לי ואנא אצלי: (ה) וישימו עלי רעה תחת טובה וישנאה תחת אהבתי: (ה) ושוון עלי בישתא חלף טבא וסנאתא חלף דרחימית: (ו) הפקד עלי רשע ושטן יעמוד על ימיני: (ו) אסער עלוי רשיעא וסיטנא יקום על ימיני:

חק לישראל – פרשת שופטים יום ה'

(ז) בַּהֲשָׁפְטוֹ יֵצֵא רִשָׁע וְתִפְלְתוֹ תִּהְיֶה לְחֹטְאָהּ: (י) באדינייה יפוק חיב ועלותיה תהי לחובתא:

(ח) יִהְיוּ יָמָיו מֵעַטִּים פְּקֻדָּתוֹ יִקַּח אַחֲרָי: (ט) יהוון יומוי קלילין מנין שנוי יירת אוחרון:

רש"י

(ז) תחת אהבתי – אוחך ישטונני. ואני תפלה – ואני מתפלל אליך תמיד (מלאתי):
 (ה) רעה תחת טובה – שצעים פרים אני מקריב בכל שנה בצביל שבעי אומי ומזקק לגשמים והם מריעים לי (בשחר טוב):

משנה – בכורות פרק ט'

(א) מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה נוֹהֵג בְּאֶרֶץ וּבְחוּצָה לְאֶרֶץ, בְּפָנֵי הַבַּיִת וּשְׂלֵא בְּפָנֵי הַבַּיִת, בַּחֲלוּן אֲבֵל לֹא בַּמְקֻדָּשִׁין. וְנוֹהֵג בְּבִקְרָא וּבַצֹּאן, וְאֵינֶן מִתְעַשְׂרִים מִזֶּה עַל זֶה. בַּכִּבְשִׁים וּבַעֲזִים, וּמִתְעַשְׂרִין מִזֶּה עַל זֶה. בַּחֲדָשׁ, וּבִישָׁן, וְאֵינֶן מִתְעַשְׂרִין מִזֶּה עַל זֶה. שֶׁהָיָה בְּדִין, מָה אִם הֶחֱדַשׁ וְהִישָׁן שְׂאִינֶן כְּלָאִים זֶה בְּזֶה, אֵין מִתְעַשְׂרִין מִזֶּה עַל זֶה. הַכִּבְשִׁים וְהַעֲזִים שֶׁהֵם כְּלָאִים זֶה בְּזֶה, אֵינוּ דִין שְׂלֵא יִתְעַשְׂרוּ מִזֶּה עַל זֶה, תִּלְמוּד לְוִמֵר (ויקרא כז), וְצֹאן, מִשְׁמַע כָּל צֹאן, אַחֲרָי:

ועזים – כלומר ונוהג בכבשים ובעזים: ומתעשרין מזה על זה – מדרכי רחמנא ולאן, דמשמע כל לאן מין אחד חשיב ליה לענין מעשר: בחדש – שנוולדו לאחר ראש חודש אלול שהוא ראש השנה למעשר בהמה: ודין – שנוולדו קודם אלול: ואין מתעשרין מזה על זה – מן החדש על הישן ומן הישן על החדש. דכתיב עשר תעשר, בשתי מעשרות הכתוב מדבר, אחד מעשר בהמה ואחד מעשר דגן, מה מעשר דגן מחדש על הישן לא, דהא כתיב (דברים יד) שנה שנה, דמשמע ולא משנה זו על שנה אחרת, אף מעשר בהמה מחדש על הישן לא:

רע"ב – (ח) מעשר בהמה – כל אשר יעבור תחת השבט העשירי יהיה קודש. ומקריבים חלבו ודמו. ושאר הבשר נאכל לבעלים טהורים צירושלים כדן שלמים. ואם בעל מוס הוא, אוכלים אותו בטומאה בכל מקום: בפני הבית ושלא בפני הבית – והאידנא אמור רבנן ללא ליפרשו מעשר בהמה, משום תקלה, לחין לנו בית להקריבה, ולריך לשווייה עד שתפול בה מוס, ואחי בה לידי תקלה דגיזה ועבודה, או שמא ישחטנה בלא מוס: אבל לא במוקדשין – כגון קדשים קלים לחיכה למאן דאמר ממון בעלים נינהו סלקא דעתך אמינא ליעשר, קמשמע לן והיה קודש אמר רחמנא, ולא שכבר קודש: בכבשים

(ב) מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה מִצִּטְרָף בְּמִלָּא רִגְלָ בְּהֵמָה רוּעָה. וּבְמָה הִיא רִגְלָ בְּהֵמָה רוּעָה, שְׂשָׂה עֶשֶׂר מִיֵּל. הָיָה בֵּין אֵלָו לְאֵלָו שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם מִיֵּל, אֵינֶן מִצִּטְרָפִין. הָיָה לוֹ בְּאֶמְצָע, מִבֵּיא וּמֵעֶשְׂרִין בְּאֶמְצָע. רַבִּי מֵאִיר אָמַר, הִירְדֵן מִפְּסִיק לְמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה:

רועות מתרחקות זו מזו. והיינו ששה עשר מיל, דכהכי שלטא עינא דרועה. ואם יש לו

רע"ב – (ג) כמלא רגל במה רועה – כמו שיכולות להסתמר ברועה אחד כשהבהמות

חק לישראל – פרשת שופטים יום ה'

בחמץ, אותן האמצעיות מלרפות את הכלדים, להכי חני שאם הכלדים רחוקות זו מזו שלשים ושנים מיל אין האמצעי מלרפן: מביא ומעשרן בחמץ – לאו [מביא] בחמץ ממש קאמר: הירדן מפסיק – שאם היו לו חמץ בהמות מכאן וחמץ בהמות מכאן וירדן בחמץ, אין מלטרפין ופטורות. ואין הלכה כר' מאיר:

(א) הַלְקוּחַ או שְׁנִיתָן לוֹ מִתְּנָה, פֶּטוּר מִמְעֶשֶׂר בְּהֵמָה. הָאֲחִים הַשְּׂתֵפִין שְׂחִיבֵין בְּקִלְבוֹן, פֶּטוּרִין מִמְעֶשֶׂר בְּהֵמָה. וְשְׂחִיבֵין בְּמֵעֶשֶׂר בְּהֵמָה, פֶּטוּרִין מִן הַקִּלְבוֹן. קִנּוּ מִתְּפוּסֵת הַבַּיִת, חִיבֵין. וְאִם לֹא, פֶּטוּרִין. חֲלָקוּ וְחִזְרוּ וְנִשְׂתַּתְּפוּ, חִיבֵין בְּקִלְבוֹן וּפֶטוּרִין מִמְעֶשֶׂר בְּהֵמָה:

שמעינן לאיתיה בשותפות דכתיב (דברים יב) וצרכות בקרכם ולאנכס, תנהו ענין למעשר בהמה: וכשחייבין במעשר בהמה – כגון אם לא חלקו מעולם, שתפוסת הבית קיימת, דהיינו שירוסת אביהן עומדת, חייבין במעשר בהמה לעשר הנולדים להם כל ימי שתפוסתם. דהכי אמרינן בצרייתא, יכול אפילו קנו בתפוסת הבית, תלמוד לומר יהיה, למשמע מכל מקום: פטורים מן הקלבון – לגמרי. ששוקליו בין שניהם שקל שלם. שממון אביהם בחזקתו עומד, והאב ששוקל על בניו או על אחד מבני עירו ופטר בשלו, פטור מן הקלבון. דתנן בשקלים, השוקל בשביל העני או בשביל שכנו או בשביל בן עירו פטור מן הקלבון. ובניו נמי אין מלות שקליהם עליו והווי ליה כשכנו ובן עירו: קנו בתפוסת הבית חייבין – במעשר בהמה. כדאמרינן תלמוד לומר יהיה למשמע מכל מקום שיהיה. ובפירושי רבותי מלאתי, דהאי קנו לא שלקחו במעות, אלא שנפלו להם בהמות מירוסת אביהם: חלקו וחזרו ונשתתפו – הווי כשותפים לעלמא: ופטורים ממעשר בהמה – וחייבין בקלבון:

(ה) הַבֵּל נִכְנָס לְדִיר לְהַתְעֶשֶׂר, חוּץ מִן הַבְּלָאִים, וְהִטְרַפָּה, וְיֹצֵא דָפֶן, וּמִחֹסֶר זָמֶן, וְיִתּוֹם. אֵיזְהוּ יִתּוֹם, כֹּל שְׂמִתָּה אָמוּ או שִׁנְשִׁחָהּ. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר, אֲפֹלוּ נִשְׁחָטָה אָמוּ וְהִשְׁלַח קַיָּם, אֵין זֶה יִתּוֹם:

שהפרישוהו להקריבו לעבודה זרה, ונעבד שעבדו הבהמה עלמה, ואתנן זונה ומחיר

חמץ בהמות בכפר זה וחמץ בכפר אחר רחוק זה מזה ששה עשר מיל, מביאין לתוך דיר אחד ומעשרן. ואם רחוקות יותר, פטורות. לאמר קרא (ירמיה לג) תעבורנה האזן על ידי מונה, משמע אם יכולות להמנות ברועה אחד מקרי און ותעבורנה תחת השבט להתעשר, ואי לא לא: שלשים ושנים מיל אינן מלטרפין – משום דבעי למתני בסמוך שאם היה לו עדך

(ג) הלוקוח או שניתן לו מתנה, פטור ממעשר בהמה. וקלבון, פטורין ממעשר בהמה. וקלבון, קנו מתפוסת הבית, חייבין. ואם לאו, פטורין. חלקו וחזרו ונשתתפו, חייבין בקלבון ופטורין ממעשר בהמה:

רע"ב – (ג) הלוקוח או שניתן לו מתנה פטור ממעשר בהמה – בגמרא ילפינן ליה מדכתיב (שמות כב) בכור בניך תתן לי כן תעשה לשורך לאנך, מה בניך אינן בלוקוח ומתנה ללא שייך בהו לקיחה ומתנה אלא אכלו נולדו, אף לאנך ובכרך אינן בלוקוח ומתנה. ורע"ג דהאי קרא בבכור הוא דכתיב ואנן ילפינן מעשר מיניה, היינו משום דכתיב כן תעשה לשורך, ועשייה ודאי לא מניית מוקמא בבכור דהא מרחם קדיש ולא בעי עשייה שיקדישנו האיש, אם אינו ענין לבכור תנהו ענין למעשר בהמה: האחים השותפין – האחים שחלקו צירוסת אביהן ואחר כך נשתתפו: כשחייבין בקלבון – כשמביאין שקליהן מביאין שני חלאי שקלים ונותנים שני קלבונות. והקלבון הוא לשון הכרע שחייבין להכריע שקליהן. ואם נתנו בין שניהם שקל שלם נותנים שני קלבונות, שהיה להם לשקול לחלאין: ופטורים ממעשר בהמה – מכל הנולדים להם כל ימי השותפות. שהשותפות פטור ממעשר בהמה, דכתיב אשר יהיה לך, ולא של שותפות. ורע"ג דהאי קרא בבכור הוא דכתיב, אם אינו ענין לבכור דהא

(ד) הבל נכנס לדיר להתעשר, חוץ מן הבלאים, והטרפה, ויוצא דפן, ומחסר זמן, ויתום. איזוהו יתום, כל שמתה אמו או שנשחטה. רבי יהושע אומר, אפלו נשחטה אמו והשלח קיים, אין זה יתום:

רע"ב – (ד) הכל נכנס לדיר להתעשר – הכל, לאחויי רובע, ונרבע, ומוקאה

חק לישראל – פרשת שופטים יום ה'

(שם כז) תחת השצט, ונאמר להלן תחת אמו. מה להלן פרט לכל השמות הללו, אף כאן פרט לכל השמות הללו. וטריפה נמי אינה נכנסת לדיר להתעשר דכתיב (ויקרא כז) כל אשר יעבור, פרט לטריפה שאינה עוברת כגון שנחתכו רגליה מן הארכובה ולמעלה שהיא אחת מן הטרפיות, והוא מהדין לכל שאר מיני טרפיות: והשלח קיים – העור קיים. תרגום והפשיט, וישלח: אין זה יתום – לפי שיט מקומות שכשהבהמה מתה מחמת לידה מפשיטין אותה ומלבישים בעורה את החיה ואת הולדן כדי שיתחמם, ומעלי ליה כאילו היתה אמו חיה. ואין הלכה כרבי יהושע:

(ח) שֶׁלֹשׁ גִּרְנוֹת לְמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה, בְּפָרוֹס הַפֶּסַח, בְּפָרוֹס הָעֶצְרֹת, בְּפָרוֹס הַחֶגֶג, דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. בֵּן עֲזָאֵי אֹמְרָא, בְּעֵשְׂרִים וְתִשְׁעָה בְּאֵדָר, בְּאֶחָד בְּסִיּוֹן, בְּעֵשְׂרִים וְתִשְׁעָה בְּאֵב. רַבִּי אֶלְיָעָזָר וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אֹמְרִים, בְּאֶחָד בְּנִיסָן, בְּאֶחָד בְּסִיּוֹן, בְּעֵשְׂרִים וְתִשְׁעָה בְּאֵלוֹל. וְלָמָּה אָמְרוּ בְּעֵשְׂרִים וְתִשְׁעָה בְּאֵלוֹל וְלֹא אָמְרוּ בְּאֶחָד בְּתִשְׂרֵי, מִפְּנֵי שֶׁהוּא יוֹם טוֹב, וְאֵי אֶפְשָׁר לְעֵשֶׂר בְּיוֹם טוֹב, לְפִיכָךְ הִקְדִּימוּהוּ בְּעֵשְׂרִים וְתִשְׁעָה בְּאֵלוֹל. רַבִּי מְאִיר אֹמְרָא, בְּאֶחָד בְּאֵלוֹל רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה. בֵּן עֲזָאֵי אֹמְרָא, הָאֵלוֹלִיין מִתְעֵשְׂרִין בְּפָנֵי עֵצְמֹן:

כלום כגון מעשר בהמה שהוא ענמו מקריב מעשר ואוכלו שלמים, ואם לא היו מעשרים בשלשה פרקים הללו, היו הרבה נמנעים למכור לפי שלא עשרו, לפי שלא עשרו, ולא היו בהמות מצויות לעולי רגלים: בן עזאי אומר בעשרים ותשעה באדר – דהיינו חמשע עשר יום קודם הפסח, אלא דר' עקיבא סבר אדר הסמוך לניסן פעמים חסר פעמים מלא, וחמשה עשר יום קודם הפסח פעמים מתחילים בעשרים ותשעה באדר פעמים בשלשים באדר, הלכך לא קבע ליה זמן. וכן עזאי סבר, אדר הסמוך לניסן לעולם חסר, ותחלת פרום הפסח הוא לעולם בעשרים ותשעה באדר: באחד בסיון – מחוד שמיעוט בהמות יולדות מניסן ועד עצרת, אי מקדים ומעשר להו חמשה עשר יום קודם עצרת, כולן יהיו נאכלין קודם עצרת ולא תהא בהמה מצויה לעולי רגלים: בעשרים ותשעה באב – בן עזאי לטעמיה דאמר לקמן

כלב, וטומטום ואנדרוגינוס, שכל אלו אע"פ שהם פסולים לקרבן, נכנסין לדיר להתעשר, דכיון דלא הקפידה חורה צבעל מוס לגבי מעשר דכתיב (ויקרא כז) לא יבקר בין טוב לרע, לא הקפידה נמי בכל הגך פסולין: חוץ מן הכלאים והטריפה ויואל דופן כו' – דהנו רבנן, שור או כשב (שם כב) פרט לכלאים, דהיינו הבא מתיש ורחל. או עז, פרט לנדמה, שבה מאיל ורחל ודומה לעז, כי יולד, פרט ליואל דופן. והיה שבעת ימים, פרט למחוסר זמן. לחת אמו, פרט ליתום שמתה אמו כשילדתו. לכל הני, פסולים לקדשים. ומעשר בהמה ילף מקדשים בגזירה שוה, נאמר כאן

רע"ב – (ה) שלש גרנות למעשר בהמה – בשלשה פרקים בשנה הבהמות מתעשרות. ולשון גרנות, כתבואת גורן שהיא טובלה למעשר ואין אוכלים ממנה עד שיעשרו, כך בשלשה פרקים הללו אין אוכלים מן הבהמות ולא מוכרים מהן עד שיעשרו אותן: פרום הפסח – חמשה עשר יום קודם הפסח דהיינו יום אחרון של אדר. ולשון פרום, פלגא, חצי הזמן, ששאלין בהלכות הפסח, דתניא שאלין ודורשין בהלכות הפסח קודם לפסח שלשים יום. וכן פרום עצרת חמשה עשר יום קודם, וכן פרום החג דהיינו יום אחרון של אלול. וקבעו הגך תלתא זמני שיהיו קובעות למעשר בהמה, כדי שיהיו בהמות מצויות לעולי רגלים, דאע"ג דחנן צמתניתין שעד שלא הגיע זמן הגורן מותר למכור ולשחוט, דגורן הוא הקובע למעשר, אפילו הכי לא שחטי להו אינשי עד דמעשרין, דניחא ליה לאינש לקיומי מצוה צממוניה בדבר שאין חסר בו

חק לישראל – פרשת שופטים יום ה'

לא נולד שום טלה היום, ואי נולד מחוסר זמן הוא, אפילו הכי לא מעשרינן ההוא יומא משום דזעינן למיעבד היכרא צין חדש לישן דלידעו אינשי ללא ליטרפו החדש עם הישן. ועוד, מפני שהוא יום טוב, משום סקרתא דבע אדום שרובע צו העשירי כדי שהיא ניכר, וחסור לזבוע ציום טוב: האלוילין מעשרין בפני עצמן – כדפרישנא לעיל דמספקא ליה אי הוא ראש השנה למעשר בהמה אחד באלול או אחד בתשרי, הלכך אין מעשרין האלוילין עם הנולדים מתשרי ואילך, משום דלא לטרפו ישן בחדש:

(1) כָּל הַנּוֹלָדִים מֵאַחַד בְּתַשְׂרֵי עַד עֶשְׂרִים וְתַשְׁעָה בְּאֵלוּל, הֲרֵי אֵלוּ מֵעֶשְׂרֵינִי. חֲמִשָּׁה לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְחֲמִשָּׁה לְאַחַר רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אֵינָן מֵעֶשְׂרֵינִי. חֲמִשָּׁה לִפְנֵי הַגֵּרֶן וְחֲמִשָּׁה לְאַחַר הַגֵּרֶן, הֲרֵי אֵלוּ מֵעֶשְׂרֵינִי. אִם כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר שְׁלֹשׁ גְּרָנוֹת לְמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה, שְׁעָר שְׁלֹשׁ הַגֵּרֶן, מִתֵּר לְמִכּוּר וְלִשְׁחוט. הַגֵּיַע הַגֵּרֶן, לֹא יִשְׁחוט. וְאִם שְׁחט, פְּטוּר:

לא ישחוט – שהגורן קובע למעשר מדרבנן: ואם שחט פטור – ובהמה שריא באכילה. ללא אשכחן צטבל למעשר בהמה לא לאו ולא מיתה:

(2) בִּיַצֵּד מְעַשְׂרֶנּוּ, בּוֹנֵסֶן לְדִיר וְעוֹשֶׂה לְהֶן פֶּתַח קֶטֶן כְּדֵי שְׁלֹא יִהְיוּ שְׁנַיִם יְכוּלִין לַיְצֹאת בְּאַחַת, וּמִזֶּנֶה בְּשֶׁבֶט, אַחַד, שְׁנַיִם, שְׁלֹשָׁה, אַרְבָּעָה, חֲמִשָּׁה, שֵׁשָׁה, שִׁבְעָה, שְׁמוֹנֶה, תְּשֻׁעָה, וְהַיּוֹצֵא עֶשְׂרֵי סוּקְרוֹ בְּסִקְרָא וְאוֹמֵר הֲרֵי זֶה מְעַשֵּׂר. לֹא סִקְרוֹ בְּסִקְרָא וְלֹא מִנְאָם בְּשֶׁבֶט, אוֹ שְׁמִנְאָם רְבוּצִים, אוֹ עוֹמְדִים, הֲרֵי אֵלוּ מְעַשְׂרִים, הִיָּה לוֹ מִאָּה וְנִטְלָה עֶשְׂרֵה, עֶשְׂרֵה וְנִטְלָה אַחַד, אֵין זֶה מְעַשֵּׂר. רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, הֲרֵי זֶה מְעַשֵּׂר, קִפְצִי (אַחַד) מִן הַמְּנוּיִין לְתוֹכָן, הֲרֵי אֵלוּ פְּטוּרִין. מִן הַמְּעַשְׂרִים לְתוֹכָן, כֵּלָן יִרְעוּ עַד שִׁסְתָּאבוּ, וַיֵּאָכְלוּ בְּמוֹמֶן לְבָעָלִים:

ניטל באומד ובמחשבה, למעשר, תרומה קרייה רחמנא, דכתיב (סס) כי את מעשר בני ישראל אשר ירימו לה' תרומה. ואיתקש מעשר בהמה למעשר דגן, מה מעשר דגן ניטל במחשבה, אף מעשר בהמה ניטל במחשבה. ואין הלכה כר' יוסי: קפץ אחד מן המנויין – שמנה עשרה שילאו מן הפתח ונטל העשירי ונפטרו התשעה, וקפץ אחד מן התשעה לתך הדיר. כל אותן שבדיר פטורים אם אינו ניכר איזה הוא. דשמא זה ילא עשירי

האלולין מתעשרין בפני עצמן ואין מטרפין עם אותן שגולדו קודם אלול דשמא באחד באלול ראש השנה למעשר בהמה והוא להו חדש וישן ומספקא ליה אימת הוא ראש השנה, או אלול או תשרי, הלכך לא קבע זמן גרנן של קייטי בעשרים ותשעה באלול, דלא ליחי לזרופי הנולדים באלול בהדייהו: ולא אמרו באחד בתשרי – ואע"ג שהוא יום שתי שבתות: מפני שהוא יום טוב – חדא ועוד קאמר, חדא משום דבעי היכרא בחדש וישן, לאחד בתשרי הוא ראש השנה למעשר, ואע"ג דלא אחי לזרופי תשרי בהדייהו דהא אכתי

רע"ב – (1) כל הנולדים – הך סתמא כר' אליעזר ור' שמעון: חמשה לפני ראש השנה – אגב דבעי למתני חמשה לפני הגורן וחמשה לאחר הגורן מטרפין, תנא נמי האי:

רע"ב – (2) לדיר – מקום מוקף אבנים או קנים שמכניסים בו הכלא: היה לו מאה ונטל עשרה – בלא שום מנין: או עשרה – ונטל אחד בלא מנין: אין זה מעשר – דכתיב (ויקרא כז) העשירי יהיה קודש, ואין זה עשירי: ר' יוסי בר יהודה אומר הרי זה מעשר – דסבר רבי יוסי, כסם שתרומה גדולה ותרומת מעשר ניטלים באומד ובמחשבה, דכתיב (במדבר יח) ונחשב לכם תרומתכם, במחשבה הוא תרומה, כך מעשר

חק לישראל – פרשת שופטים יום ה'

לחוד הדיר, הו כולו ספק מעשר ויעו עד
סיסתאבו, לכל זמן שהן תמימים אסור
לשחטן בחוץ. ולאחר סיסתאבו יאכלו צמומן
לבעלים:

(ח) יֵצְאוּ שְׁנַיִם בְּאַחַד, מוֹנֶה אוֹתָן שְׁנַיִם שְׁנַיִם. מִנְאֵן אַחַד, תְּשִׁיעִי וְעִשִּׂירִי
מִקְלָקְלִין. יֵצְאוּ תְּשִׁיעִי וְעִשִּׂירִי בְּאַחַת, תְּשִׁיעִי וְעִשִּׂירִי מִקְלָקְלִין. קָרָא
לְתְּשִׁיעִי עִשִּׂירִי וְלְעִשִּׂירִי תְּשִׁיעִי וְלֹא אֶחָד עֶשֶׂר עִשִּׂירִי, שְׁלֹשֶׁתָּן מִקְדָּשִׁין.
הַתְּשִׁיעִי נֶאֱכָל בְּמוֹמוֹ, וְהָעִשִּׂירִי מֵעֶשֶׂר, וְאֶחָד עֶשֶׂר קָרַב שְׁלָמִים וְעוֹשֶׂה
תְּמוּרָה, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְכִי יֵשׁ תְּמוּרָה עוֹשֶׂה תְּמוּרָה.
אָמְרוּ מִשׁוּם רַבִּי מֵאִיר, אֵלֶּי הָיָה תְּמוּרָה, לֹא הָיָה קָרַב. קָרָא לְתְּשִׁיעִי
עִשִּׂירִי וְלְעִשִּׂירִי עִשִּׂירִי וְלֹא אֶחָד עֶשֶׂר עִשִּׂירִי, אֵין אֶחָד עֶשֶׂר מִקְדָּשִׁין. זֶה הַכֶּלֶל,
כֹּל שְׁלֹא נִעְקַר שֵׁם עִשִּׂירִי מִמֶּנּוּ, אֵין אֶחָד עֶשֶׂר מִקְדָּשִׁין:

מקולקלים: שלשטן מקודשים – לכתיב
(ויקרא כז) וכל מעשר בקר, לרבות תשיעי
ואחד עשר. יכול שאני מרבה אף שמיני
ושביעי, אמרת, הואיל והוא קדוש וטעותו
מקודשת, מה הוא אינו קדוש אללא בסמוך לו
כלומר העשירי עצמו המסודר אלכל גופו, אף
טעותו אינה מקודשת אללא בסמוך לעשירי
דהיינו תשיעי מלפניו ואחד עשר מאחוריו: וכי
יש תמורה עושה תמורה – סבר רבי יהודה
דהאי אחד עשר הוא תמורה, דהאי דקרייה
עשירי כמאן דאמר [זו] תהא תחת העשירי
דמי. ואין תמורה עושה תמורה, דכתיב (שם)
והיה הוא ותמורתו יהיה קודש, ולא תמורת
תמורתו: אמרו משום ר' מאיר – אינה
תמורה. אין האחד עשר תמורת העשירי.
שאם היה תמורה לא היה קרב, דתמורת
מעשר אינה קריבה, דכתיב (במדבר יח) לא
תפדה קודש הם, הם קרבין ולא תמורתן,
ובבבב כתיב, וילפינן מעשר מניה. והלכה
שאין האחד עשר עושה תמורה: כל שלא
נעקר שם עשירי ממנו – דכל היכא דקרא
לעשירי עשירי, תו לא מיקדש אחד עשר
במאי דקרי ליה עשירי:

והוא אינו ראוי לכך שכבר נפטר. אי נמי, כל
אחד מהן ספק אם הוא מנוי כבר ונפטר, וכל
ספיקא לאו בר עישורי הוא: מן המעושרים
– מן העשיריים שכגבר קדשו, קפץ אחד

רע"ב – (ח) הכי גרסינן, ילאו שנים כאחד,
מונה אותן שנים שנים. מנאן אחד, תשיעי
ועשירי מקולקלין – ילאו שנים כאחד זה אלכל
זה ברוחב הפסח ומנה אותן זוג אחד. מונה
כולן שנים שנים זוג זוג, והזוג העשירי קדוש
בקדושת מעשר. והוא הדין אם מנאן שלשה
או ארבעה: מנאן אחד – לשנים הראשונים
שילאו מנה אחד, ולשלישי שני ולרביעי שלישי:
תשיעי ועשירי מקולקלים – לפי שהתשיעי
בחשבונו הוא עשירי באמת, ועשירי בחשבונו
הוא אחד עשר, ומשום הכי הו מקולקלים
ויעו עד סיסתאבו. ולא דמו לקרא תשיעי
ולאחד עשר עשירי לעשירי מעשר ואחד עשר
קרב שלמים, דהתם נפק אחד אחד, וכי מטי
עשירי וקרייה תשיעי ולאחד עשר קרא
עשירי, מצריך לכולי עלמא שהתשיעי
לחשבונו הוא עשירי לבהמות, והעשירי אחד
עשר, ואיהו הוא דשינה וטעה, הלכך העשירי
מעט גמור, והאחד עשר קרב שלמים מגזירת
מלך, כדמפרש לקמן. אבל הכא דילאו שנים
בתחילה ביחד ולא מיבריר עשירי שהוא קורא
תשיעי לזהו עשירי, לאו מעשר גמור הוא
מאליו, וכדאמר איהו נמי לא הו, הלכך

חק לישראל – פרשת שופטים יום ה'

גמרא – בכורות דף נח' ע"ב

תנו רבנן באי זה צד מעשר כונסן לדיר ועושה להם פתח קטן כדי שלא יהו שנים יכולין לצאת כאחד אימותיהם מבחוץ והם מבפנים וגועות ויוצאות לקראת אמן ולפקינהו אינהו יעבור כתיב ולא שיעבירוהו ולשדי להו ירקא וליפקו לותיה אמר רב הונא גזירה משום לקוח ומשום יתום תנו רבנן כל אשר יעבור תחת פרט לטריפה שאינה עוברת תחת השבט מצוה למנותן בשבט לא מנאן בשבט או שמנאן רבוצים או עומדים מנין תלמוד לומר העשירי קדש מ"מ ואין לי אלא שקרא שמו עשירי לא קרא שמו עשירי מנין ת"ל יהיה קדש מכל מקום יכול היו לו מאה ונטל עשרה עשרה ונטל אחד יכול יהיו מעושרין ת"ל עשירי ואין זה עשירי ר' יוסי בר' יהודה אומר מעשר מאי טעמיה דר' יוסי בר' יהודה סבר ליה כאבא אלעזר בן גומל דתניא אבא אלעזר בן גומל אומר ונחשב לכם תרומתכם בשתי תרומות הכתוב מדבר אחת תרומה גדולה ואחת תרומת מעשר כשם שהתרומה גדולה ניטלת באומד ובמחשבה אף תרומת מעשר ניטלת באומד ובמחשבה ומעשר קרייה רחמנא תרומה דכתיב כי את מעשר בני ישראל אשר ירימו לה' תרומה נתתי ללזים לנחלה ואיתקש מעשר בהמה למעשר דגן מה מעשר דגן ניטל באומד ובמחשבה אף מעשר בהמה ניטל באומד ובמחשבה:

רש"י על הגמרא

ישראל מגרנו והסתא איתקש תרומת מעשר לתרומה גדולה להאי מילתא דמה תרומה גדולה וכו': באומד – שמאמד בדעתו כך וכך יש בכרי הזה ולפי אומדנותו נוטל תרומה: במחשבה – שמחשב וואומר שני לוגין שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה כדאמרינן (דמאי פ"ז מ"ד) לגבי לוקח יין מציון הכותים ולהכי קרי ליה מחשבה משום דאינו מונה אותן אי נמי נתן עיניו בצל זה ואוכל בצל אחר ותרוייהו אומד ומחשבה נפקא לן מונחש: איתקש – כריש פירקין (לעיל ג) ואת מעשרותיכם בשתי מעשרות הכתוב מדבר אחד מעשר בהמה וא' מעשר דגן:

יתום – שמתה אמו קודם שנוול והסתא אי הוה שדו ירקא הוה נפיק נמי יתום דמיפטור ואע"ג דאיכא יתום דמיחייב כגון שנוול ואח"כ מתה אמו וההוא לא נפיק אלא ע"י ירקא מ"מ בהא דמעמיד אמותיהן של אלו מבחוץ ליהוי ליה הכירא ויהיה נזכר דיתום ולקוח לאו בני עשורי נינהו: טריפה אינה עוברת – כגון שנסברו רגליה מן הארכובה ולמעלה ולא מצי למיזל: ה"ג – יכול היו לו מאה וכו': בשתי תרומות – ואע"ג דלא כתיב האי קרא דתרומתכם אלא בתרומת מעשר נפקא לן דמיירי בתרומה גדולה מדכתיב כדגן מן הגורן כלומר בתרומה גדולה שנוטל

חק לישראל – פרשת שופטים יום ה'

זוהר – נח דף עג' ע"ב

פָּתַח וְאָמַר (תהלים נא) כִּי פָשַׁעִי אָנִי אֲדַע וְחָטָאתִי נִגְדֵי תָמִיד. כִּמְהָ אֵית לֹון לְבִנֵי נֶשֶׁא לְאֶסְתִּמְרָא מְחֻבְיֵיהוּ מִקְמֵי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. דְּהָא לְבַתֵּר דְּחָטָא בְר נֶשֶׁא רְשִׁים הוּא חוּבִיָּה לְעִילָא וְלֹא אֶתְמַחַק בְּר בְּתוּקְפָא דְתִיּוּבְתָא סְגִיָּא. כְּמָא דְאֵת אָמַר, (ירמיה ב) כִּי אִם תִּכְבְּסִי בְּנֶתֶר וְתִרְבִּי לֶךְ בּוֹרִית נִכְתָּם עֹנְגָה לְפָנֵי:

תָּא חֲזִי, כִּיּוֹן דְּחָב בְּר נֶשֶׁא קְמֵי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא זְמָנָא חָדָא עֲבִיד רְשִׁימוּ. וְכַד חָב בִּיה זְמָנָא תְנִינָא אֶתְתַּקֵּף הַהוּא רְשִׁימוּ יִתִּיר. חָב בִּיה זְמָנָא תְלִיתָאָה אֶתְפִּשֵׁט הַהוּא כְּתָמָא מְסֻטָּא דָּא לְסֻטָּא דָּא, כְּדִין כְּתִיב נִכְתָּם עֹנְגָה לְפָנֵי:

תָּא חֲזִי, דְּוֹד מְלָכָא כִּיּוֹן דְּחָב קְמֵי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עַל עֶסְקָא דְבַת שְׁבַע, חָשִׁיב דְּהוּא חוּבָא אֶתְרִשִׁים עֲלֵיהָ לְעֶלְמִין. מַה כְּתִיב, (שמואל ב יב) גַּם יִי הָעֵבִיר חָטָאתְךָ לֹא תִמּוּת. (קודשא בריך הוא) אֲעֵבֵר הַהוּא רְשִׁימוּ מִקְמֵיהָ:

אָמַר לִיה רַבִּי אָבָא וְהָא תְנִינָן דְּבַת שְׁבַע דִּילֵיהָ דְּוֹד מְלָכָא הוּת מִן יוֹמָא דְאֶתְבְּרֵי עֲלָמָא, אִמְרֵי יְהֵבָה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאוּרֵיהָ חֲתָנִי מִן קְדָמַת דְּנָא. אָמַר לִיה חֲכִי אוּרְחֵי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אָף עַל גַּב דְּאֶתְתָּא אֲזַמְינָא לִיה לְבַר נֶשֶׁא לְמַהוּי דִּילֵיהָ, אֶקְדִּים אַחֲרָא וְנָסִיב לָהּ עַד דְּמֻטָּא זְמַנִּיהָ דְּהָאֵי. כִּיּוֹן דְּמֻטָּא זְמַנִּיהָ, אֶתְדַחֲיָא הָאֵי דְנָסִיב לָהּ מִקְמֵי הָאֵי אַחֲרָא דְאֵתִי לְבַתֵּר וְאֶסְתַּלַּק מִעֲלָמָא. וְקָשִׁי קְמֵיהָ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאֶעְבְּרָא לִיה מִעֲלָמָא עַד לְאֵ מֻטִּי זְמַנִּיהָ מִקְמֵי הָאֵי אַחֲרָא:

וְרָזָא דְבַת שְׁבַע דְּאֶתְיִיְהִיבַת לְאוּרֵיהָ חֲתָנִי (כדאמרן) בְּקְדָמִיתָא, פּוּק וְדוּק וְתִשְׁכַּח. אִמְרֵי אֶתְיִיְהִיבַת אֲרַעָא קְדִישָׁא לְכַנְעַן עַד לֹא יִיתוּן יִשְׂרָאֵל. וְתִשְׁכַּח מְלָה דָּא. וְכֹלָא רָזָא חָדָא אִיהוּ וּמְלָה חָדָא:

תָּא חֲזִי, דְּוֹד אָף עַל גַּב דְּאוּרֵי עַל חוּבִיָּה וְתַב בְּתִיּוּבְתָא, לֹא אֲעִדִי לְבִיָּה וְרַעוּתִיָּה מְאֻנָּן חוּבִין דְּחָב, וּמַהֲהוּא חוּבָא דְבַת שְׁבַע, בְּגִין דְּדַחִיל עֲלִיָּהוּ תְדִיר דִּילְמָא גְרִים חַד מְנִיָּהוּ וְיִקְטִרג עֲלֵיהָ בְּשַׁעְתָּא דְסַפְנָה. וּבְגִין כֹּךְ לֹא אֲנָשִׁי לֹון מִיָּנִיהָ וּמְרַעוּתִיָּה:

דְּכַר אַחַר כִּי פָשַׁעִי אָנִי אֲדַע בְּלָהוּ דְרַגִּין דְּתַלְיִין בְּהוּ חוּבֵי בְנֵי נֶשֶׁא אָנִי אֲדַע. וְחָטָאתִי נִגְדֵי תָמִיד דָּא פְּגִימוּ דְסִיְהָרָא דְלֹא נִפְקָא מִסְאוּבְתָא עַד דְּאֶתָּא שְׁלָמָה וְאֶתְנַהֲרַת בְּאֶשְׁלָמוּתָא. וְכְדִין אֶתְבַּסֵּם עֲלָמָא וְיִתִּיבוּ יִשְׂרָאֵל לְרַחֲצוֹן דְכְתִיב, (מלכים א ה) וַיֵּשֶׁב יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל לְבֶטֶח אִישׁ תַּחַת גַּפְנוֹ וְתַחַת תְּאֲנָתוֹ. וְעַם כָּל דָּא וְחָטָאתִי נִגְדֵי תָמִיד. וְלֹא אֶתְפַּסֵּק מִעֲלָמָא. עַד דִּיִּתִּי מְלָכָא מְשִׁיחָא לְזְמָנָא דְאֵתִי כְּמַה דְּאֶתְמַר (זכריה יג) וְאֵת רֹוַח הַטּוֹמְאָה אֲעֵבִיר מִן הָאָרֶץ:

חק לישראל – פרשת שופטים יום ה'

הלכה – הרמב"ם הלכות ברכות פרק ג'

(ו) כיצד היא הטפלה המעורבת כגון לפת או כרוב שבשלו ועירב בו קמח של אחד מחמשת המינין כדי לדבקו אינו מברך עליו בורא מיני מזונות שהלפת הוא העיקר וקמחו טפלה שכל דבר שמערבין אותו לדבק או כדי ליתן ריח או כדי לעבוע את התבשיל הרי זו טפלה אבל אם עירב כדי ליתן טעם בתערובות הרי הוא עיקר לפיכך מיני דבש שמבשלין אותן ונותנין בהן חלב חטה כדי לדבק ועושין מהן מיני מתיקה אינו מברך עליו בורא מיני מזונות מפני שהדבש הוא העיקר:

(ז) כיצד היא הטפלה שאינה מעורבת הרי שצריך לאכול דג מליח ואכל הפת עמו כדי שלא יזיק המלח גרונו ולשונו הרי זה מברך על המליח ופוטר את הפת מפני שהפת טפלה לו וכן כל כיוצא בזה:

לע"נ

זאב ואיים בן שרה, משה דוד בן סוזנה מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סוזנה מלכה בת שמואלה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.